

דעם רבינ'ס

עוּכַס

דער ריינער קוואַלד

איינערע קינדער זאלט איר מודיע זיין
וואס דא האט זיך גיטאן (שיהר"ו ר"ט)

א גוטן שבת פאר אלע לעכטיגע קינדער.

מיר שטייען שוין זייער נאנט צום הייליגן גרויסן טאג יום טוב שבועות, זמן מתן תורתנו הק', די תורה איז אונזער לעבן אונזער חיות, אזוי ווי מען זאגט יעדן טאג אין ברכת אהבת עולם "ונשמח בדברי תלמוד תורתיה ובמצותיה לעולם ועד, כי הם חיינו..".

קינדער, ווען דער אויבערשטער וויל אונז היינט געבן די תורה וואספארא פלאץ וואלט געווען א פאסיגע און א ריכטיגע מקום דערפאר? לכאורה אין עפעס גאר א הייליגע פלאץ אין ארץ ישראל א.ד.ג. איז פארוואס טאקע האט דער אויבערשטער געגעבן די תורה אין חוץ לארץ אין א פוסטער ליידיגער פלאץ פול מיט קלפות און מזיקים ווי דער פסוק זאגט: "מקום נחש שרף ועקרב".

דער תירוץ ענטפערט אונז ר' נתן אין לקוטי הלכות (גביות חוב ג) און דאס איז א ענטפער פאר יעדן איינציגן איד. פאר א איד וויל זוכה צו מקבל זיין די תורה, יעדער לויט זיין דרגה, למשל, ווען א אינגל גייט ארויף א נייע פתח, אדער א בחור נעמט זיך צום לערנען, איינער שטארקט זיך מיט אמונה, אדער ער נעמט זיך פאר צו שטארקן מיט גוטע מדות א.ד.ג. דעמאלטס גייט אריבער אויפן מענטש א מדבר - ספיקות מיט בלבולים, אלע סארטן מניעות און תאוות מיט טרדות א.א.וו.

אבער ווען דער איד האלט זיך פעסט אן יאוש און לויפט צום אויבערשטן און צו די קדושה, איז ער דעמאלטס זוכה צו ארויפגיין א דרגה וואס ווערט גערופן "קבלת התורה", ער גייט טאקע אריבער נסיונות אזוי ווי אין א מדבר עס איז פוסט טריקן אן קיין שאטן, קיין טראפל וואסער געפינט מען נישט דארט, אבער אז דער מענטש האלט זיך שטארק באקומט ער א נייע תורה.

וויאזוי קען מען טאקע אין אזעלכע אומשטענדן שטיין

אזוי פעסט קעגן דעם אפענעם מויל פונעם ס"ם? נאר מיט תפלה און מיט די וואונדערליכע עצה פון זוכן נקודות טובות, א אידיש קינד דארף זיך מתייהב זיין און לוסטיג זיין אז מיר זענען אויסגעוועלט געווארן צו זיין דער באליבטער בן יחיד פון אויבערשטן! איה ביו א בן מלך, א קלייניגקייט?

דערפאר פירט מען זיך טאקע ביי אינז צו טאנצן שבועות ביינאכט צווישן איין תיקון און צווייטן, אזוי ווי הרב החסיד רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל פארציילט אז אין אומאן פלעגט א חלק עולם זאגן דעם תיקון און דער אנדערער עולם איז געגאנגען אין א טענצל, דערנאך האט מען זיך געביטן!

אונדא נישט פארגעסן צו זאגן תהלים אין דעם טאג ווען עס פאלט אויס די יארצייט פון דוד המלך דער נעים זמירות ישראל. דער תהלים איז געשריבן געווארן פון זיינע התבודדות ווען ער האט זיך אויסגעזאסן זיין הארץ צום אויבערשטן, ער זאל קענען מקיים זיין די הייליגע תורה און נצל ווערן פון אלע זיינע שונאים - דער יצר הרע מיט זיינע חילות.

דער הייליגער רבי ברענגט אז ספר תהלים איז געזאגט געווארן פאר כלל ישראל פאר יעדן איינציגן איד בפרט, יעדער מיט זיינע פרינואטע מלחמת היצר און אלעס וואס גייט אויף אים איבער, 'הכל' - אלעס איז מבאר און מפרש אין תהלים.

דער עיקר יסוד פון אלע עצות וויאזוי זיך מקרב צו זיין צו השם יתברך איז נאר דורך זאגן תהלים און אנדערע בקשות און התבודדות, זיך אויסרעדן און אויסשמועסן דאס הארץ און זיך בעטן ביים אויבערשטן ער זאל מיר מקרב זיין צו אים, נאר אזוי וועט מען זוכה זיין צו געווינען די מלחמה, אז מען וועט שטענדיג זיין שטארק און פעסט זיך צו בעטן ביים אויבערשטן, ער זאל מיר שענקען זיין גענאד,

אפאר מינוט צייט א מעשה'לע פון רבי'נס לייט

ליין די מעשה אדער קענסטו דאס הערן אויף די טעל-ליין
צו הערן: קלינג אין טעל-ליין און דריקט נומער 2

אויב דו האסט פארציילט די מעשה ביים שבת טיש, אדער
אז די זאגסט אריין דער נמשל (קנעפל 3-2)

קענסטו אריין גיין אין גורל דורך דריקן 2-3

עס איז אַמאל געווען אַ גרויסער סוחר וואס פלעגט פארקויפן סוחר. ער פארט צו זיין באקאנטן צום שטעטל וואו ער איז געגאנגען איינקויפן סוחר. ער האט דארט זיין באקאנטן פאבריקאנט וואו ער קויפט געווענליך איין זיינע סחורות.

ער קומט אריין צום פאבריקאנט און דער פאבריקאנט גריסט אים גלייך: "אַ גוט מארגן, אַ גוט מארגן וואס האסטו היינט צו באשטעלן?" און דער סוחר ווי געווענליך באשטעלט אַ גרויסע מאס סוחר פון לען - בד און נאך סחורות. ער שלעפט ארויס די סוחר צום וואגן און לאדנט אן די סוחר אויפן וואגן.

די וואגן ווערט אנגעפילט מער און מער, ער בינד אלעס צו צום וואגן און זעצט זיך ארויף אויפן פערדל און מאכט זיך גרייט צו פארן אויפן וועג, ער געבט אַ שמיס דעם פערדל ויסעו. ער הייבט אן פארן..

וואס גייט פאר היינט? פערדל, וואס שלעפסטו זיך אזוי שווער, נא וואס קראצטו זיך אזוי? איי..

איך מיין דער פערדל איז גארנישט שולדיג, איך האב היינט אנגעפאקט דעם וואגן, נישט סתם אנגעפילט נאר אנגעשטאפט. לאמיר אראפּטאנצן פונעם וואגן זען וואס איך קען דא טון? הייליגער באשעפער געב מיר אן עצה וואס קען איך טון אז דער וואגן זאל זיך אנהייבן רירן, די רעדער זיך דרייען, פון מיינע צרות באפרייען.

אַה, דער אויבערשטער האט מיר געגעבן אַ גוטער געדאַנק! איך גיי יעצט אריין צו מיי פאבריקאנט ער האט דאך אַ גרויסן פאבריק ער וועט מיר זיכער העלפן.

ער שפאצירט אריין... זאג נאר וואס קענסטו מיר העלפן אין מיי פראבלעם? יא, איך וועל דיר מיטן אויבערשטנס הילף העלפן, לאמיר הערן וואס גייט פאר? איך דארף האבן 'סמאלע' די ווייסט וואס דאס איז? 'אויל', נעפט צו שמירן אויף די רעדער פון מיי וואגן.. נישט קיין פראבלעם, דא האסטו וויפיל דו ווילסט! בּשפּע גדול! ער האט טאקע אנגעשמירט די רעדער און די וואגן האט אנגעהויבן פארן געשמירט אַהא, עס פארט אַ מחיה.

פארנדיג אויפן וועג אזוי באקוועם, די רעדער מאכן נישט קיין גערודער, באגענגט ער זיין חבר פארנדיג אין אַ וואגן אנטקעגן אים, דער חבר זיינער זעט ווי זיין וואגן פארט אזוי געשמירט ממש עס פליט.. גיט ער אים אַ פּרעג: "זאג וויאזוי מאכסטו דאס?" אַ געשמאק צוזען ווי זיין וואגן גליטשט זיך אזוי שיין אויפן די וועגן, מיי וועגעלע שלעפט און שלעפט!

יא, איך וועל דיר פארציילן דעם סוד, זאגט אים דער סוחר. די זעסט דארט דעם פאבריק? דארט האב איך אַ נאנטער חבר דער פאבריקאנט, ער האט מיר געגעבן אויל צו שמירן אויף מיינע רעדער, דערפאר פאר איך אזוי שנעל און געשווינד, גיי נאר צו אים ער האט די אויל!

ער פארט טאקע צו צום פאבריק, ער מיינט נעבעך אז דער פאבריקאנט פארקויפט אויל און נעפט פאר מאשינען און רעדלעך... ער קומט אריין און רופט זיך אן: "זאג נאר די קענסט מיר פארקויפן אַ פלאש נעפט 'סמאלע'?" וואסערע סמאלע וועלכע אויל רעדסטו? וואס ווילסטו?

מיין אָפּה'סע

איך וויל די זעלבע אויל וואס דו האסט פארקויפט פאר מיין חבר דער סוחר פון לען!

ענטפערט אים דער פאבריקאנט: לאמיר דיר מסביר זיין, מיין פרנסה איז אז איך פארקויף לען אלע סארטן סחורות, דיין חבר קויפט ביי מיר איין פסד גרויסע קוואנטומס סחורה, איך האב געזען אז זיין וואגן שלעפט נישט די שווערע סחורה, ער האט איבערגעלאדנט, ארויף ארויף נאך סחורה און נאך האב איך אים געשאפט און געגעבן די אויל, אבער דו ווילסט איך זאל דיר געבן נאר סמאלע? איך בין נישט קיין סוחר פון אויל און נישט פון סמאלע, איך פארקויף נישט קיין אויל! פארשטייסט?

טייערע קינדער זאגט אריין די נמשל וואס דער הייליגער רבי האט געזאגט פאר דעם איד וואס איז געקומען אים בעטן א ברכה אויף פרנסה?

פאריגע וואך בין איך געווען אין ירושלים, זייענדיג ביי א חבורה פון בחורי אג"ש, איך האב געדארפט צוריקפארן קיין בית שמש, אבער איך בין געווען גאנץ ווייט פונעם באס סטאנציע, עס איז שוין געווען די לעצטע באס אהיים צופארן. איך האב פרובירט גיין זייער שנעל נאר פאר די אוטא-באס קומט אן, בשעת'ן גיין האב איך מתפלל געווען צום אויבערשטן אז איך זאל נאך אנגיין דעם באס.

אזוי לויפנדיג זע איך פון עפעס א קאר מייער א פאקאנטער און ער שטעטל זיך אפ, ער האט מיר ארויפגערופן און צוגעפירט שנעל צום סטאנציע אזוי שמועס'נדיג אויפן וועג זאגט ער מיר: "באמת וואלט איך יעצט נישט געדארפט זיין דא אונטערנוועגנס, נאר פריער בין איך שוין דא אדורך געפארן און עפעס איז ארויסגעפלוין פון מיין קאר, בין איך יעצט נאכאמאל אריבער געפארן דעם געסל עס אויפזוכן און פונקט בעזוה דיר אפנעמען.

יא דער אויבערשטער האט אונז ליב - ער האט מיר צוגעשיקט אזא גאנצע מעשה נאר פדי איך זאל אנגיין דעם באס, און נאכער איך זאל איינזען אין זיין גרויסקייט און אים קענען דאנקען ברבים!

א גרויסן יישר פח פאר דעם הערליכן גליון וואס איר געבט ארויס יעדע וואך.

אברמי

די געווינער פון די לעצטע פאר וואכן מען קען הערן די געווינער אויף קנעפל 4

הגרלה פסח חיים ברוך וויצהנדלה, בית שמש הגרלה חו"ל משה נתן סאנדער, קרית יואל הגרלה מעשה שבת טיש נתן הורביץ, בית שמש אח"ק יעקב יוסף אנשין, בית שמש אמור ישראל יאראוויטש, בית שמש הגרלה מעשה שבת טיש שלמה אנשין, בית שמש תפלה ל"ג בעומר נתן רונבלאט בה"ב מנדליאל, בית שמש בה"ב מאיר ירוחם, ירושלים מעשה שבת טיש, נתן ויצהנדלה, ב"ש

דעם רבי'נס נסיעה צוריק פון ארץ ישראל

איך מוז זיך אינגאנצן
אנהאלטן נאר אין אמונה
איך באשעפער...

כסדר איבערגע'חרז'ט:
"האב נישט קיין
מורא", כדי ער זאל אים
דערציילן נאך זאכן.
דער באגלייטער האט
געהאט פון דעם גרויס
צער, ביז ער האט שוין
געטראכט ביי זיך, צו

ארויסגיין קויפן מצות מיט וויין און צוריק גיין
אלליין צום שיף, ווייל דא זעט ער נישט אז מען
קען אים העלפן.

אבער דער הייליגער באשעפער האט אים
אריינגעשיקט א גוטער געדאנק, ער האט
זיך פלוצלינג דערמאנט אז ווען זיי זענען
איינגעשטאנען אין טבריה ביי רבי צבי הארקער
אין הויז, האבן זיי געהערט אז זיין פרוי קומט פון
א ספרד'ישע משפחה, וואס זענען זייער מיוחס,
און זי האט א ברודער אין ראדיש וואס איז
באוואוסט אלץ א צדיק און א גרויסער חכם, איז
אים איינגעפאלן אן עצה צו גיין צו דעם ברודער
דער צדיק, אפשר וועט ער קענען העלפן, אבער
ער האט נישט געוואוסט זיין נאמען, נאר די
נאמען פון די פרוי פון דעם אויבנדערמאנטער ר'
צבי האט ער געדענקט, האט ער פראבירט פרעגן
אפשר קענען די מענטשן דארט א חכם וואס
האט א שוועסטער אין טבריה? צו זיין פרייד האט
מען אים גלייך אריבערגעשיקט צו דעם חכם
וואס ער האט געזוכט. די מענטשן ארום האבן
שוין אלעס דערציילט פארן צווייטן חכם וואס זיי
האבן געהערט פון אים ביים ערשטן חכם, אזוי אז
ווי נאר דער מענטש פון רבי'ן איז אריינגעקומען
צום חכם האט ער אים גלייך געזאגט: "בארוהיג
דיך, האב נישט קיין שום שרעק און מורא! און
אלע סיפורי מעשיות וועלן מיר שוין הערן פון דיר
אם ירצה ה' ביים סדר נאכט".

דער באגלייטער פון רבי'ן איז געבליבן שטיין
איבעראשט, ער האט נישט געחלומ'ט

אין קורצן פון פריער:

דער רבי איז אויפ'ן וועג צוריק פון ארץ ישראל.
עס איז געווען דאן א מלחמה און דער רבי איז
אריינגעפאלן אין א מלחמה שיף ארוםגענומען מיט
ווילדע אראבער. ער האט געהאט אויסצושטיין
פול מיט סכנות וואס דער אויבערשטער האט אים
כסדר געראטעוועט. נאך פול ניסים איז דער שיף
אנגעקומען קיין ראדיש ערב פסח.

יעצט ליינט ווייטער:

ווען דער באגלייטער איז אנגעקומען צו די
אידישע קהילה אין ראדיש, האט מען אים באלד
אריינגעפירט צום חכם הכולל, און ער האט אים
דערציילט אלעס וואס איז מיט זיי געשעהן, אז
זיי זענען פארכאפט אין א קריג'ס שיף. ער האט
נישט געוואוסט אזוי קלאר וואס צו זאגן, ווייל
זיי האבן נישט געוואוסט די פונקטליכע כוונה
פון דעם קאפיטאן, וואס ער וויל טוהן מיט זיי,
דעריבער האט ער דערציילט נאר בכלליות אז זיי
זענען כמעט געפאנגען חס ושלום, און זיי זענען
אין א גרויסן געפאר.

וויבאלד עס איז געווען ערב יו"ט פסח, און ער
ווייסט אז דער רבי ווארט אים אויפן שיף, איז
ער געווען ענג אין צייט, די שעה וואס ער איז
געווען ביי דעם חכם הכולל האט אים אויסגעזען
לאנג אזוי ווי א פאר שעה, ווייל דער חכם האט
זייער געוואלט הערן די נייעס וואס טוט זיך אין
די מלחמה, און אלע דראמאטישע מעשיות פון
די קריג, און איז נישט געווען פארנומען צו אים
העלפן אין זיין נויט. ער האט אים נאר

געווען א תלמיד פון בעש"ט, איז געווען דארט פארשפרייט, דעריבער האבן זיי געוואוסט פון די גרויסקייט פון בעש"ט.

דער באגלייטער האט אים ווייטער דערציילט אז דער איד וואס געפינט זיך אויפן שיף איז אן אייניקל פון בעל שם, אזוי אויך אן אייניקל פון רבי נחמן האראדנקער, און ער אליין פאר זיך איז אויך א גרויסער חכם אזוי ווי איר וועט שוין אליין זעהן ווען איר וועט זיך טרעפן מיט אים. דער חכם האט זיך זייער שטארק געפרייט דאס צו הערן, און האט צוגעזאגט אז ער האט א דאפלטע שמחה, ווייל נאר צו אויסלייזן א פשוט'ער איד איז א זייער גרויסע מצוה, כל שכן אז דער באשעפער האט אים מזכה זיין צו אויסלייזן א אדם גדול וואס איז נאך אויך מיוחס צו אזעלכע גרויסע צדיקים איז זיכער א גרויסע זכ'ל. ער האט זיך שנעל צוגעאיילט מיט נאך מענטשן צו ארויספארן צום רבי'ן.

אזוי ווי זיי פארן אויפן וועג, האבן זיי געזעהן אז עס טוט זיך א בהלה אויפן גאס, עס האט זיך געמאכט אין מארק אז צוויי ישמעאלים האבן זיך געקריגט איינער מיט זיין חבר, ביז סאיז געווארן א גאנצע קריג דארט און עס איז געהרג'עט געווארן צווישן זיי עטליכע ישמעאלים. ווי נאר זיי האבן דאס געהערט איז דער חכם שנעל אנטלאפן מיט אלע מענטשן צו זיין חצר מיט שרעק, און אויך דעם רבי'נס באגלייטער האבן זיי מיטגענומען מיט זיך און האבן זיך צוגעשפארט און פארמאכט אינעם חצר, און נישט ארויסגעגאנגען אויף אפאר שעה, ווייל עס איז א גרויסע סכנה אין אזעלכע צייטן פאר די אידן צו גיין אויפן גאס, זיי האבן זיך דארט באהאלטן.

ווען דער מצב האט זיך בארוהיגט און זיי האבן שוין געוואלט צוריקגיין צום שיף איז שוין געווען צו שפעט, די זון איז שוין אונטערגעגאנגען און סאיז שוין געווארן ליל סדר.

אז די ישועה וועט קומען אזוי שנעל, אז ער וועט אפילו זוכה זיין צו האבן וואו צו זיין אויפן סדר. דער חכם האט אים ווייטער געזאגט: "זאלסט וויסן אז מיט דער קאפיטאן האבן מיר שוין אפגעהאלטן און קאנסיפיקירט (מעקל געווען) זיין שיף ביז ווען ער וועט אייך לאזן גיין פריי, און געלט וועט מען אים געבן וויפל ער וועט נאר וועלן. מען דארף דאנקען דעם באשעפער אז ער האט אייך געראטעוועט פון אט דעם פארשוין, מיט אזעלכע געוואלדיגע ניסים ונפלאות, ווייל דער קאפיטאן איז א באוואוסטער גזלן און איז שוין יארן איינגעוואוינט אין זיין רשעות'דיגער וועג. ער שטאמט פון די פינעף סרני פלישתים, און אזוי חתמ'ט ער זיך אונטער. דאס אז אזא רשע זאל לאזן אראפנעמען איינעם צום שטאט איז א געוואלדיגער נס! אבער יעצט האט דער חכם געזאגט, איז נישט דא קיין צייט צו די אלע מעשיות, קום מיט מיר גלייך צום דאקטער ער זאל דיר שנעל אפשערן לכבוד יום טוב.

זיי האבן גענומען דעם באגלייטער פון רבי'ן זיך אפשערן לכבוד יו"ט און האבן אים מכבד געווען מיט קאווע צו טרינקען. אזוי זיצנדיג צוזאמען האבן זיי זיך ווייטער אינטערסירט ביי אים ווער איז דער צווייטער איד וואס געפינט זיך נאך אויפן שיף? האט זיי דער באגלייטער פארגעשטעלט דעם רבי'ן: "האט איר שוין אמאל געהערט פון דעם הייליגן בעל שם טוב?"

"יא! האט אים דער חכם געענטפערט. דער ספר "תולדות יעקב יוסף" פון פולנאה, באוואוסט אלס דער "בעל התולדות", וועלכער איז

האט גארנישט געענטפערט. האט אים דער בעל שם הקדוש געזאגט אויב ביי מיר וועט זיין א טאכטער און ביי דיר א זוהן וועלן מיר א שידוך טון, אבער ר' נחמן הארדאנקער האט נישט מסכים געווען דערויף, ער האט געטענה'ט פארן בעל שם אז ער איז מיוחס ביז צו דוד המלך עליו השלום און א שידוך וויל ער מאכן אויך מיט א מיוחס, דער הייליגער בעל שם האט דאן ארויסגענומען זיין מגלת היוחסין, און האט געוויזן פאר ר' נחמן הארדאנקער אז ער איז מיוחס ביז צו ר' גמליאל הזקן וואס איז באוואוסט אז ער איז מיוחס ביז דוד המלך עליו השלום, דאן האט ר' נחמן מסכים געווען צום שידוך, אזוי אויך איז נתגלה געווארן דעם יחוס פון דעם בעל שם טוב.

ר' נחמן הארדאנקער האט געהאט א זוהן וואס האט געהייסן שמחה, שמחה איז געווען א יתום, זיין מאמע איז נפטר געווארן ווען ער איז אלט געווען א חדש, ער האט זיך אלע יארן געהאדענועט אין די שטוב פון בעל שם טוב, דער בעל שם האט געזאגט פאר זיין טאכטער אדל אז דאס איז א וואויל קינד, אדל האט פארשטאנען די טיפערע כוונה אין דעם דבור פון איר טאטע, און ווען איר טאכטער פייגא איז גרויס געווארן האט זי גענומען דעם וואויל'ן שמחה פאר א חתן, דער יונגער פארפאלק האט באקומען די דירה פון בעל שם טוב אלץ גון, און האבן דארט געוואוינט, דאס זענען די עלטערן פון דעם הייליגן רבי'ן רבינו נחמן בן פייגא זצוק"ל, חוץ פון די

גרויסקייט פון אים אליין מצד עצמו, איז ער אויך געווען מיוחס פון ביידע זייטן צום געיים זמירות

ישראל, דוד מלך ישראל חי וקיים.

יום טוב שבועות זמן מתן תורתנו, איז אויך א גרויסע יומא דהילולא ביי כלל ישראל, די יארצייט פונעם הייליגן בעל שם טוב זצוק"ל אור שבועת ה'מים. דער הייליגער בעל שם טוב איז געווען דער גרינדער פון חסידות, ער האט אריינגעברענגט א נייע ליכטיגקייט ווי אזוי צו דינען דעם הייליגן באשעפער מיט שמחה, אז נישט נאר די גרויסע לומדים זאלן קענען דינען דעם באשעפער, נאר אפילו הפשוט שבפשוטים, די דארפישע פשוטע אידן זאלן אויך האבן א וועג ווי אזוי צו דינען דעם אויבערשטן. ער האט געוויזן פאר אלעמען, ווי אזוי ער זאל נאר נישט זיין, אז דער אויבערשטער האט ליב יעדן איד און היט אויף אים בהשגחה פרטית. אסאך אמונה פשוטה האט דער בעל שם טוב אריינגעברענגט אין כלל ישראל, אין באשעפער און אין צדיקים, און פאר די גרויסע תלמידי חכמים האט ער געוויזן א נייע וועג אין עבודת ה', אין אמונה, אין תפלה, וואס האט געמאכט א רעש אין די גאנצע וועלט.

עס איז באוואוסט אז דער בעל שם טוב האט געצויגן זיין יחוס ביז דוד המלך עליו השלום, עס איז טאקע א וואונדערליכע זאך אז אויך דוד המלך איז נפטר געווארן יום טוב שבועות, יארן איז דאס נישט געווען באוואוסט. ווען דער בעל שם טוב האט אויסגעפירט דעם שידוך פון זיין תלמיד ר' נחמן הארדאנקער זצ"ל האט אים דער בעל שם געפרעגט וואס וועט איר מיר געבן פאר שדכנות געלט? ר' נחמן הארדאנקער

דער הייליגער בעל שם טוב האט

וועלן מיר דא אַראַפּבּרענגען אַפּאַר מעשיות וואס דער רבי האט דערצייילט פון בעל שם, רוב מאל האט דאס געהאט א פארבינדונג צו א געוויסע נושא וואס איז דעמאלס געווען, אדער א תורה וואס ער האט דעמאלס מגלה געווען.

על-ידי ספורי-מעשיות של צדיקים ממשיכין אורו של משיח בעולם, ודוחה הרבה השך וצרות מן העולם

דער בעל דרשו

דער הייליגער בעל שם טוב איז אנגעקומען אמאל אויף שבת קודש אין די שטאט בראד, דארט איז געווען א גרויסע הייליגע קהלה פון חסידים וואס האבן אויפגענומען בכבוד דעם הייליגן בעל שם, ער איז איינגעשטאנען ביי איינער א גביר פון שטאט, דער גביר האט צוגעשטעלט א גרויסע טיש, און עס

זענען געזעצן ביים טיש שבת אסאך חשו"ע אידן, וועלכע זענען געקומען אזוי ווי דער שטייגער ווען עס קומט א צדיק אין שטעטל, די

חשובים זענען געזעצן אויבן ביים טיש, אונטן פון טיש זענען געזעצן די פשוט'ע אידן וואס זענען אויך געקומען צום טיש.

צווישן די מענטשן וועלכע זענען געזעצן אונטן ביים טיש איז אויך געזעצן איינער א בעל דרשו, (איינער וואס רעדט דרשות פאר'ן צבור) דער דרשו האט געגעסן זייער פיל, פון וואס עס איז געווען צוגעשטעלט צו עסן אויפן טיש האט ער געגעסן נאך און נאך, די חסידים ארום האבן געקוקט אויף אים מיט אינטערעס, וויפיל דארף ער עסן? דער עולם האט אים אנגעהויבן צו געבן,

בילד: רעכטס מעזיבוש, לינקס דער קלויז אין בראדי

איבערגעלאזט תלמידים צדיקים, גדולי עולם, ווי דער "תולדות" דער מעזריטש'ער מגיד, און ר' אהרן הגדול מקאליו, ר' נחמן הארדאנקער, און נאך פיל גרויסע הייליגע צדיקים, וואס האבן אויפגעלויכטן די וועלט, עס איז באוואוסט אין די וועלט אסאך געוואלדיגע שיינע מעשיות וואס מען דערצייילט אויף דעם הייליגן בעל שם, וואס מען זאגט איבער פון צדיקים אז נאר צו דערצייילן א מעשה פון דעם בעל שם טוב איז גרויסע סגולה, און איז ממשיך גוטע השפעות, ביי אסאך אידן האט מען זיך געפירט צו דערצייילן א מעשה פון בעל שם ביי סעודת מלך מלכה מוצאי שבת.

דער הייליגער רבי האט אונז דערצייילט עטליכע מעשיות פון זיין זיידן דער בעל שם טוב, וואס האט ביי אונז א גרויס חשיבות, ווייל עס איז באוואוסט אז א מעשה וואס גייט אריבער מפי השמועה, איז נישט אזוי קלאר אמאל פעלט פרטים אמאל האט דער בעל מספר צוגעלייגט וכו'... אויך איז אסאך מאל צומישט דער סדר, אבער די מעשיות וואס דער רבי האט דערצייילט, פון זיין לויטערע מויל בקדשה ובטהרה, מפיו יאמר - און ר' נתן האט דאס פארשריבן - איז מברך בתכלית הברור, איבערגעזיפט און קלאר אן קיין ספק.

"עס איז א גרויסע זאך צו דערצייילן ספורי מעשיות פון צדיקים" האט דער הייליגער רבי געזאגט: עס ברענגט צו לויטערע מחשבות, און איז ממתיק דינים, אבער מען דארף וויסן וועלכע מעשיות צו דערצייילן, עס איז משנה ווער דערצייילט, נישט יעדער קען דערצייילן, נאר איינער וואס קען אונטערשיידן מיט א קלארקייט צווישן אמת און שקר, נאר ער קען דערצייילן ריכטיג א מעשה פון צדיקים וואס וועט האבן דעם כח צו די אלע גרויסע השפעות, ווער פון אונז קען וויסן די סוד וועלכע מעשה איז ריכטיג צו דערצייילן? און ווי אזוי דאס צו דערצייילן? די ספורים פון בעל שם טוב וואס דער רבי האט אונז דערצייילט דאס האט אונדז די סגולה וואס דער רבי האט געמיינט.

האט געזעהן מיט זיינע לויטערן בליק דעם גאנצן ענגן, עס האט אים זייער געפאדערט, ער האט זייער מקפיד געווען אויף די חסידים וואס האבן דאס געטון, דער הייליגער בעל שם טוב האט זיך צוגעהערט צו די תורה פון דעם בעל דרשו, עס האט אים זייער שטארק געפאלן, שפעטער האט דער בעל שם טוב געזאגט אז דער דרשו זאגט איבער תורה מפי אליהו הנביא ז"ל (ד.מ. אז ער איז געווען א גרויסער מענטש, וואס האט זוכה געווען צו הערן תורה פון אליהו הנביא זכור לטוב).

די גאנצע מעשה האט דער הייליגער רבי דערציילט, און האט שפעטער געזאגט: אז די זאך וואס דער בעל דרשו האט געזאגט: "אויב מען קען נישט זאגן קיין תורה טאר מען נישט עסן א שטיקל פיש?", דאס האט אים זייער געפאלן. נאכדעם האט דער רבי מגלה געווען די תורה וואס שטייט געשריבן אין לקוטי מוהר"ן תנינא סימן ל"ב: "יש צדיקים גנוזים שיודעים תורה כפלאה והם גנוזים מן העולם", עס איז דא באהאלטענע צדיקים וואס ווייסן צו זאגן א וואונדערליכע תורה, אבער זיי זענען באהאלטן פון די וועלט, אזוי ווי דער דרשו וואס האט געזאגט א וואונדערליכע תורה אבער ער איז באהאלטן ווייל די מענטשן האבן געלאכט פון אים.

פון דעם קען יעדער נעמען פאר זיך א מוסר השכל קיינמאל נישט אפלאכן פון קיין שום איד אפילו ער עהט אויס מאדנע אדער אינטערסאנט, ווייל מען קיינמאל נישט וויסן ווער דער מענטש איז באמת. (חיי מוהרן נ"ב)

די ליכט פון הלל

דער הייליגער בעל שם טוב איז אמאל געשטאנען גרייט צו דאווענען, אבער ער האט נישט געקענט אנהויבן, סאיז אים געפאלן אין געדאנק א בבלול וואס האט אים צוטומלט דאס דאווענען, ער האט געטראכט אז אזוי ווי ער רייכערט א לולקע (אלטע

און אויסשטרעקן אסאך טעלעך'ס מיט עסן צו טרייבן פון אים ליצנות, חזק מאכן פון אים, ווייל ער עסט אזויפיל, אבער דער דרשו האט געטון זיינס, און זיך גארנישט וויסנדיג געמאכט פון זיי, נאר ממשיך געווען צו עסן אלעס וואס זיי האבן אים צוגעשיקט, אסאך מער ווי א מענטש קען עסן נארמאל. למשל פיש וואס דער דרך העולם איז אז צוויי מענטשן עסן איין שטיקל, האט ער אליין געגעסן צוויי גאנצע שטיקלעך פיש! אזוי אויך די זאפט האט ער געגעסן א גאנצע שיסל פאר זיך, א.א.וו. אזוי האבן זיי געלאכט פון אים און צוגערוקט צו אים אלע שטיקלעך עסן וואס איז געווען אויפן טיש, צו ליצנות מאכן פון אים אז ער עסט אזויפיל.

שפעטער האבן זיי אנגעהויבן צו בעטן פון אים ער זאל זיי זאגן תורה ביים טיש, באמת איז זייער פוננה געווען נאר צו חזק מאכן פון אים, ער זאל זאגן תורה ביים טיש וואס דער הייליגער בעל שם טוב זצ"ל זיצט אויבן אן, אבער דער דרשו איז געגאנגען בתמימות און האט אנגעהויבן זאגן תורה פאר זיי, אבער די מענטשן ארום האבן געלייגט די האנט אויפן מויל און זיך אונטערגעלאכט פון אים, ער איז געווען אין זייער אויגן מאדנע און לאכעדיג און זיי האבן געמאכט פון אים א גאנצע געלעכטער.

דער בעל דרשו האט פארשטאנען אז זיי לאכן פון אים ווייל ער האט געגעסן אסאך, האט ער זיך אנגערופן און געזאגט: "אויב מען קען נישט זאגן תורה, טאר מען שוין נישט עסן א שטיקל פיש?" אזוי ארום האט דער בעל שם טוב באמערקט די גאנצע זאך וואס האט זיך געטון ביים טיש, ער

סארט סיגאר) ביי די חלב ליכט, איז ער אפֿשר נכשל געווארן מיט אַ אסור חלב, (באָמת איז דאָס גארנישט קיין שום אסור, נאר דער בעל דבר האט אים געוואלט פארמישן זיין הייליגע תפלה) וויפיל דער בעל שם טוב האט געוואלט אנועקנעמען די מחשבה פון זיך און אנהויבן דאווענען, איז אים עס נישט געגאנגען, ער איז געשטאנען דערשראקן, און צומישט אפֿשר איז ער עובר אַ גרויסע אסור פון די תורה!?

אזוי איז דער בעל שם טוב געשטאנען אַ לאנגע צייט און נישט געקענט עפענען זיין מויל צום באשעפער, יעדעס מאל איז אים געקומען די מחשבה און צוטומלט אפֿשר בין איך עובר אויף אַ אסור חלב?" ביז דער בעל שם טוב איז אויפגעשפרינגען פון אַרט, און זיך באשוואוירן, אז ער גייט אייביג רייכערן די לולקע ביי די חלב ליכט! דעמאלס איז די מחשבה אַוועק, און דער בעל שם טוב האט געקענט אנהויבן צו דאווענען.

דער רבי האט דאס דערציילט פֿדי צו געבן צו פארשטיין אז דער בעל דבר קומט אויף יעדן איד בשעת ער גייט דאווענען, און וויל אים שטערן זיין תפלה, מיט אַלע סארט פֿרעמדע מחשבות, אַמאל קומט ער אויך מיט אַ פֿרומקייט אז אפֿשר האב איך נישט געטון ריכטיג, אַדער נכשל געווארן איך אן עבירה א.ד.ג.... ער וויל אים נאר מונע זיין פון צו דאווענען צום באשעפער, אַבער מען דארף זיך שטארקן קעגן אים, זיך נישט וויסנדיג מאכן זאל זיין וואס זאל זיין, איך גיי דאווענען... (חיי מוהרן תקנב)

אַ מחשבה פון גאווה

דער הייליגער בעל שם טוב זכרונו לברכה האט אַמאל געדאוונט אינאיינעם מיט זיין הייליגע חכמה, זיי האבן געדאוונט בכת, מיט זייער גרויס התלהבות אזוי ווי זייער שטייגער איז געווען, צו דאווענען מיט אַ ברען. נאכן דאווענען האבן זיי באַמערקט אז זייער רבי דער בעל שם טוב

איז עפעס נישט צופרידן, זיין פנים איז געווען אַביסל בייז, שפעטער האט דער בעל שם טוב זיך אַנגערופֿן צו זיי און געזאָגט:

"אין די צייט וואס אייך האבן געדאוונט אזוי שייך, האט דער בעל דבר אריינגעברענגט אין יעדן איינעם פון אייך מחשבות פון גאווה, אז ענק זענען מתפלל מיט אַ דביקות און התלהבות צום באשעפער, און עס איז נתעורר געווארן אין הימל א גרויסער קטרוג אויף ענק וועגן דעם, און איך האב מיר אַסאך געפלאַגט דאס צו ממתיק זיין."

דער הייליגער רבי האט דאס דערציילט פֿדי צו אויפקלערן וויפיל מען דארף בעטן און שרייען צום באשעפער נצל צו ווערן פון גאווה וואס דערנווייטערט אַ מענטש פון אויבערשטן, אזוי ווי עס שטייט "תועבת ה' כל גבה לב" ווייל ס'קען זיין אז אַ מענטש איז שוין ריין פון תאוות און שלעכטע מדות, אַבער עס בלייבט אין אים אַ באהאלטענע גאווה אין הארץ חס ושלום. דעריבער האט דער רבי דאס דערציילט פֿדי מען זאל וויסן וויפיל מען דארף מרבה זיין תפלה און תחנונים ביז דער באשעפער וועט רחמנות האבן אויף אים, און מבטל זיין די גאווה פון הארץ און וועט זוכה זיין צו עננה באמת.

(שיחות הר'ן שח)

ווידוי דברים פארן צדיק

א תלמיד פון בעל שם טוב איז געלעגן זייער קראנק און אפגעשוואכט אין בעט ל"ע, זעענדיג זיין שווערן צושטאנד האט ער געבעטן פון זיין ידיד וואס איז אויך געווען א תלמיד פון בעש"ט ער זאל צופארן צום רבי'ן דער בעל שם טוב און בעטן פון אים ער זאל קומען צו אים, וועגן ער ליגט זייער קראנק.

דער שליח איז באלד ארויסגעפארן און איבערגעגעבן די ווערטער פארן בעש"ט, דער בעש"ט האט צוגעשטימט, און זיי האבן זיך באלד ארויסגעלאזט צוזאמען אויפן וועג, צו פארן צום

זאל אריבער גיין אויף אלע הייליגע ספרים, כדי ער זאל אויף יענע וועלט קענען זאגן אז ער איז געווען אין די אלע פלעצער אין די אלע ספרים

שיחה כ"ט: דער רבי האט זייער געוואונט מען זאל לערנען "פוסקים" צו לערנען אלע פיר חלקים פון שלחן ערוך אויפן סדר, אויב מען קען איז בעסער מיט די מפרשים אויב נישט זאל מען לכל הפחות לערנען מיט באר היטב.

אויב מען האט נישט קיין צייט זאל מען לכל הפחות לערנען איין סעריה שלחן ערוך אפילו נישט אויפן סדר, ווען ער וועט האבן צייט זאל ער לערנען ווייטער אויפן סדר ווי מהאלט.

שיחה ס"ב: אויב די מחשבה איז זיך מצמצם צו טראכטן פון איין זאך האט עס א גרויסע כח צו פועל'ן עס זאל טאקע אזוי געשען - אזוי אויך ביים לערנען תורה, אויב א מענטש וועט זיך מאכן א סדר אין מח ויפיל ער וויל אנגאנגן און ער וועט גלוסטן צו דעם און

אסאך טראכטן פון דעם, וועט ער טאקע זוכה זיין עס זאל זיין אזוי!

שיחה ע"ו: די הייליגע שיחה איז א מוראדיגע יסוד אין דרך הלמוד וואס דער הייליגע רבי לערנט אונז וויאזוי א איד קען לערנען מיט א חשק און זריזות און נישט ווערן מבבלבל בשעת'ן לערנען פון איין ענין צום צווייטן, נאר בפשיטות זען צו פארשטיין וואס מען לערנט אויפן פלאץ און אויב מאכט זיך צומאל אז מען פארשטייט נישט זאל מען נישט בלייבן שטיין צו לאנג נאר לערנען ווייטער, ווייל געווענליך וועט עס קלאר ווערן שפעטער אויב מען לערנט ווייטער בנריזות. דער רבי זאגט דארט אז מען זאל זאגן די דבורי התורה כסדר און מען וועט ממילא פארשטיין. דער עיקר איז נישט צו מבבלבל זיין דעם מח ביים אנהייבן לערנען צו וועלן תיכף פארשטיין וואס דאס איז גורם אז מען שטעלט זיך אפ און מפארשטייט גארנישט, מען דארף נאר אריינלייגן די מח אינעם לערנען און ווייטער גיין בנריזות אזוי וועט מען ממילא פארשטיין!

אזוי קען יעדער איד אריבערגיין די גאנצע תורה. עס איז כדאי צו לערנען גוט די שיחה און זען וויאזוי איד קען פאלגן דעם הייליגן רבי'ן זיך אנהייבן באנייען מיט חשק אין די הייליגע תורה.

לכבוד דעם הייליגן יום טוב שבועות לאמיר כאפן א שטיקל שפאציר אין די הייליגע ליכטיגע שיחות פונעם רבי'ן און זען וואס דער הייליגער רבי לערנט אונז און איז אונז מחנה צו עוסק זיין אין די הייליגע תורה, און די אופן ווי אזוי און וואס צו לערנען.

שיחה י"ז: דער רבי האט אמאל געזאגט פאר איינעם: "פארנוואס זאלסטו נישט לערנען? וואס וועסטו דערלייגן? דו וועסט דאך באקומען עולם הבא פארן לערנען! דאס דארף מען דאך נישט זאגן אז אויב די תורה ווייזט ארויס איר אהבה פאר איינעם דארף מען שוין גארנישט אויף דער וועלט, אפילו נישט עולם הבא נאר די תורה אליין!

שיחה י"ט: דער רבי האט געזאגט: איד האב געהאט חשק צו ממשיך זיין די וועלט צו עשיה, דאס מיינט אז יעדער זאל זיך מאכן א חיוב צו לערנען פך וךך יעדן טאג. אפילו מענטשן וואס ליגן געבעך פארזינגען אין זייערע עבירות אויב זיי וועלן זיך קובע זיין

א חיוב צו לערנען אזויפיל תורה יעדן טאג, וועלן זיי זיכער זוכה זיין ארויסצוגיין פון אלע זייערע שלעכטס דורך די תורה, ווייל די כח פון תורה איז מוראדיג גרויס.

שיחה כ"ו: דער רבי האט אונז מחזק געווען צו לערנען אפילו משפירט אז מען פארגעסט וואס מ'לערנט. ווייל דער אויבערשטער באזאלט אויף יעדן טאג וואס מען לערנט אפילו מ'פארגעסט. לעתיד וועט מען דערמאנען דעם מענטש אלעס וואס ער האט געלערנט, אויך די תורה וואס מ'האט געהערט פונעם צדיק און נישט פארשטאנען דא, וועט מען אין עולם הבא זוכה זיין צו פארשטיין! וואויל פאר דער וואס פארגרענגט זיינע טעג מיט תורה ועבודה!

שיחה כ"ג: ס'איז א גרויסע רחמנות אויף די מענטשן וועלכע קומען ארויף אויף יענע וועלט אן קיין שום לבוש, א בגד פון תורה ומצוות, ווייל נאר דורך תורה ומצוות האט מען קליידונג אויף יענע וועלט.

דער רבי האט זיך דאן אנגערופן: "וואויל פאר דער וואס איז זוכה צו עסן אפאר פרוקים משניות און טרינקען אפאר קאפיטלעך תהלים און זיך אנטון מיט אפאר מצוות!

אָה! אַשרִיבוּ אַז מִיר הָאָבֶן אַזאַ רִבִּין, אַזוי וויר ר' נָתָן הָאָט גֶעזָאָגט: "דִּי תוֹרָה הָאָבֶן מִיר מִקְבֵּל גֶעוֹרען פֿון מִשֶּׁה רִבִּינוּ, אָבֶער דִּי אויפֿן פֿון קוים הַתּוֹרָה הָאָבֶן מִיר בִּאקוּמֶען פֿון הַיִּלִּיגֶן רִבִּין!!
 "וואויל איז דער וואס איז זוכה צו שפירן א זיסקייט אין די תורה, ווייל עס איז דא א זיסקייט אין די תורה, דער עיקר איז צו זוכה זיין צו שפירן די נעימות וואס ליגט אין די תורה" (סוף תורה ע"א ח"ב).

קעסטל רעטעניש

שבועות בינאכט זאגן מיר דעם תיקון ליל שבועות - וואס דער אר"י הקדוש האט צאם געשטעלט פון אלע חלקי התורה

אין דעם קעסטל איז צו שפרייט אסאך נעמען פון די הייליגע תורה - מ'קען עס טרעפן - גלייך - אראפ - קרום

א	מ	ב	ר	י	י	ת	א	ג	א	ו	נ	י	מ
ס	פ	ר	ה	מ	י	ד	ו	ת	א	ת	ה	נ	ו
י	ת	נ	א	ג	ד	ה	מ	ג	י	ל	ו	ת	ל
פ	ש	ל	ה	נ	ע	ר	ו	נ	ל	י	נ	ל	ק
ו	כ	ס	ף	ו	ר	א	ש	ו	נ	י	מ	ז	ו
ר	ו	י	ק	ר	א	ל	ג	ה	ב	ו	א	נ	ט
י	ב	מ	ד	ב	ר	ק	מ	ש	נ	י	ו	ת	י
מ	ק	ב	ל	ה	ת	ו	ר	ה	נ	י	מ	ו	ת
ע	ד	ר	ק	ט	ו	ט	א	ה	ו	מ	ש	ט	ט
ש	ב	א	ו	ת	ט	י	ד	ו	ת	א	נ	ט	י
י	ר	ש	ט	ז	ו	מ	ת	ו	מ	ה	ר	ת	ל
ו	י	י	י	ג	ו	ו	ל	י	מ	ר	ו	א	ו
ת	מ	ת	ה	ת	ש	ה	נ	ע	ו	ו	ל	מ	ת
א	ב	ב	ל	י	י	ר	ר	נ	י	נ	ט	ד	ה
ר	א	ל	נ	א	ב	נ	ב	י	א	י	מ	ר	ל
מ	י	ר	ו	ש	ל	מ	י	ק	ו	מ	מ	ת	י
ו	ר	ה	ת	ש	מ	ו	ת	ת	ק	ו	נ	י	מ

טרעף די ווערטער

בראשית	תורה	מגילות	בבלי	תקונים	שלחן ערוך	לקוטי מוהר"ן
שמות	חומש	משניות	ירושלמי	קבלה	אחרונים	ספר המידות
ויקרא	נביאים	ברייטא	אגדה	מדרש	חסידות	ספורי מעשיות
במדבר	תהילים	תוספתא	זוהר	גאונים	מוסר	לקוטי הלכות
דברים		גמרא		ראשונים		לקוטי תפילות

פון אלע איבעריגע אותיות וואס איז דיר ארויס געקומען?

אויפן וועג ווען זיי זענען געפארן, האט דער תלמיד דער שליח געפרעגט זיין רבי'ן: אזוי ווי איך האב געהערט פון אייך תורה, אז אויב איינער האט אמת'דיג תשובה געטון אויף זיינע עוונות, גייט ער נישט אוועק פון די וועלט פאר די צייט, און יעצט דריקט מיר אויפן הארצן א שאלה וועגן דעם, ווייל דער חסיד וואס ליגט יעצט קראנק, און מיר פארן צו אים, איז באוואוסט פאר א צדיק און א ערליכע איד, וויפל איך ווייס האט ער באמת תשובה געטון אויף זיינע אלע עבירות, און יעצט ליגט ער אזוי קראנק, און עס זעהט נישט אויס אז ער דרייט זיך ארויס פון דעם, ער איז נאכנישט אזוי אלט, אזוי אז עס זעהט נישט אויס אז עס איז שוין געקומען זיין צייט צו גיין פון דער וועלט, שטעלט זיך מיר די פראגע ווי אזוי קען דאס זיין? פארוואס ווערט ער נישט אויסגעהיילט!?

דער הייליגער בעל שם טוב האט צוגעהערט די ווערטער פון תלמיד, און האט אים באלד געענטפערט: אמת אזוי האב איך טאקע געזאגט, און באמת אזוי איז דאס, עס איז אויך אמת אז דער תלמיד האט אינגאנצן תשובה געטון באמת אויף אלע זיינע זינד, דאס וואס דו זעהסט אז ער איז נישט אויסגעהיילט געווארן, איז נאר ווייל ער האט זיך נאכנישט מתודה געווען פאר א אמת'ער צדיק! (מתודה זיין מיינט אז מען דערציילט פארן צדיק אלע נישט גוטע זאכן און עבירות וואס מען האט געטון ביז היינט) און דאס וואס איך פאר צו אים איז נאר כדי ער זאל זיך מתודה זיין פאר מיר, און דו וועסט זעהן, האט דער בעש"ט ממשיך געווען, אויב וועט ער זיך מתודה זיין פאר מיר זיינע זינד, וועט ער באלד געזונט ווערן אינגאנצן, אבער אויב וועט ער נישט וועלן זיך אויסרעדן פאר מיר זיינע חטאים, וועט די קרענק זיך תיכף שטארקן, און ער וועט אנהויבן שרייען אוי וויי אויף זיינע אלע גלידער, ביז ער וועט רח"ל אוועקגיין פון די וועלט. ווייל באמת האט דער בעל שם טוב מסביר געווען

פארן שליח, אין בית דין של מעלה איז נישט דא אויף אים קיין שום דין אויף קיין שום שלעכט'ס, ווייל ער האט באמת גענצליך תשובה געטון אזוי ווי ס'דארף צו זיין, אויך נאך זיין פטירה וועלן די חיצונים נישט האבן קיין שום שליטה אויף אים, ווייל ער האט אלעס אמת'דיג פאראכטן, עס איז נאר געבליבן די וידוי וואס ער דארף זאגן פאר מיר, אויב וועט ער דאס טון וועט ער אויסגעהיילט ווערן, און אויב נישט, האבן נאך די חיצונים א כח אים צו שלעכט'ס טון אביסל נאר אויף די וועלט, ביז זיין פטירה.

וכך הווה אזוי איז געווען, דער בעל שם טוב זכרונו לברכה איז געקומען צום קראנקן תלמיד, און האט אים געזאגט מיט דעם לשון: זאג מיר וואס דו ווייסט, און הקדוש ברוך הוא ווייסט, און איך ווייס אויך" ד.מ. ער זאל זיך מתודה זיין אויף זיינע חטאים, אזוי האט ער אים געזאגט דריי מאל, אבער דער תלמיד האט נישט געוואלט זאגן, אזוי ארום איז שווער געווארן די קרענק אויף דעם חולה, און ער האט אנגעהויבן צו שרייען און וויינען אוי ווי... אזוי ווי דער בעש"ט האט געזאגט ביז ער איז נסתלק געווארן.

די מעשה האט דער רבי דערציילט פארן מגלה זיין די תורה "אנוכי" (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד'), וואס דארט רעדט ער ארום וועגן די גרויסקייט פון וידוי דברים פאר א אמת'ער צדיק, וואס איז א געוואלדיגע תיקון פארן מענטש, אויסרעדן און דערציילן וואס מען האט נישט גוט געטון קעגן דעם באשעפער, פארשטייט זיך די וידוי איז דווקא פארן גרויסן צדיק האמת.

ביז היינט פירן זיך אנשי שלומינו צו מאכן וידוי דברים יעדעס מאל ווען מען קומט צום רבי'נס ציון, בפרט ערב ראש השנה.

(חיי מוהרן נח)

זפתו קין עלינו

שבועות ביום הולדת רבי'ן

זיה נאר געפינען אנשי שלומנו און צוגעשטיפט אז מיט דעם אלעם זאל מען יא קומען קיין זאסלאב. פארשטייט זיך אז ווען אנט"ש קומען זיך צוזאם ערב שבועות, וואו קען מען דאווענען א מעריב מיט א ספירת העמר? האבן זיך טאקע אלע צוגעאיילט צו דאווענען אין דעם שול וואו דער רבי האט זיך געפינען.

ווי דער סדר פון ברוסלבע חסידים האבן זיי געדאוונט און געשריגן צום אויבערשטן מיט א געוואלדיגער התעוררות און א ברען בפרט ביי ספירת העמר. וואס א טאג נענטער צום יום טוב זענען צוגעקומען מער און מער חסידים און אלע קומען שרייען צוזאמען ביים דאווענען.

דער שמש פון בית המדרש וואס האט אויך באדינט דארט דעם רבי'ן האט גאר נישט געוואוסט אז די מענטשן זענען חסידים פונעם רבי'ן, האט זיך אפגערעדט פארן רבי'ן אויף דער אנקום פון די 'משגעים' (אזוי האט ער געמיינט!) וואס שרייען און מאכן באנומענע קולות ביים דאווענען און זאגן אזוי לאנג ספירה אז ער קען נישט פארשפארן דעם שול ווי געווענליך.

דער רבי האט אים גארנישט געענטפערט. אבער ווי א טאג נענטער זענען צוגעקומען נאך און נאך מענטשן און אים האט דאס זייער געשטערט, ער קומט ווידער צו צום רבי'ן זיך אפצורעדן אויף די 'משגעים', עס שפילט זיך איבער דאס זעלבע, דער רבי ענטפערט אים גארנישט..

די חסידים האב טאקע גאר אסאך פארדינט משה דעם הייליגן יום טוב ווען דער רבי האט דעמאלטס מגלה געווען תורה ס"ז חלק א', אינטערסאנטע ענינים און גלויים האבן זיי דעמאלטס באקומען פון רבי'ן, שיחות און ספורים וואס

האט שייכות צו דער תורה,

און צו די רפואה פון

טייערע קינדערלעך, דער הייליגער יום טוב שבועות קומט שוין אט אט צוגיין מיר וועלן אביסל ארומועדן ווי א קליין טראפעלע פון גרויסן ים וואס האט זיך אפגעטון ביי אונזער הייליגער לעכטיגער רבי אין יום טוב שבועות.

אינעם קליינעם בית מדרש'ל אין שטאט זאסלאב, דאס שולכל וואו עס פלעגן דארט דאווענען די שניידערס פון די שטאט, אזוי ווי עס פלעגט זיין אין יענע צייטן - עס האט זיך נאך אזוי געצויגן ביז פאר די צווייטע וועלט מלחמה אין שטאט אומאן אויף - אז אין די שטעטלעך פלעגט זיין אן עקסטערן שול פאר שניידערס, שוסטערס, טרעגערס א.ד.ג.

עס איז אפאר טעג פאר שבועות, עס האלטן אין איין צוקומען נאך און נאך חסידים פונעם רבי'ן וועלכע ווילן זיין אין איין שטאט מיטן הייליגן רבי'ן אויף יום טוב. דער רבי האט גראדע יענעם יאר באפוילן פאר זיינע חסידים: "אז קיינער זאל זיך נישט וואגן צו קומען צו אים - אזוי ווי מען פלעגט אלע יארן קומען - קיין זאסלאב". אבער דער הייליגער תלמיד רבי נפתלי האט געוואוסט אז באמת איז יא דעם רבי'נס ווילן אז

מען זאל קומען צו אים, האט

ער געשריבן בריוו צו אלע

געגנטער וואו עס האבן

די חשובע רעבצעצין פון הייליגן רבי'ן. ווען זיי וואלטן ווען נישט געקומען וואלט מען אסאך שאדן געהאט, צו פארלירן אזעלכע הערליכע מאַמרים. און טאקע ווייל זיי האבן זיך געשטארקט אויף די מניעות האט זיך געשטארקט דאס חשק און די וועלט האט באקומען אזעלכע מתנות.

ווען דער דערהויבענער יום טוב איז אריבער, האט דער שמש געזען ווי דער הייליגער רבי איז זייער מקרב די אלע אידן, האט ער שוין גוט פארשטאנען אז דאס זענען חסידים פון רבי'ן, זיי זענען פונעם רבי'נס לייט, האט ער זיך זייער פארשעמט.

דאס לעצטע נאכט פאר שבועות איז טאקע א ספעציעלע ספירת העמר ביי ברסלבע חסידים מיט בענקענישן און כסופין. אין די ארון נאכן רבי'נס פטירה ווען אנשי שלומנו פלעגן פארן קיין ברסלב צו ווילן אינאיינעם מיט ר' נתן, פלעגן זיי קומען איין טאג בעפאר יום טוב אז מען זאל טאקע קענען זיין די לעצטע ספירה נאכט, עס איז געווען א פחד ה' אינעם גאנצן שטעטל פון די קולות און צעקות פון ספירה און הייליגער הקנה צום חג השבועות.

ר' לוי זצחק בענדער זצ"ל האט געהערט פון זקנים פון שטאט ברסלב וואס האבן נאך געדענקט דעם געוואלדיגן מעמד ווען זיי דריקן זיך אויס מיט אט די ווערטער: "דאס גאנצע שטעטל איז געווען פול מיט פחד ה', ס'איז געגאנגען קולות אין די גאנצע שטעטל" אויף אזוי ווייט אז די געשעפטן און געוועלבן פלעגן שוין נאכמיטאג זיך פארמאכן צוצוגרייטן זיך צו דעם מעריב. (שיש"ק)

דער הייליגער רבי האט דערציילט א מעשה:

עס זענען געווען צוויי קליינע קינדער וועלכע האבן זיך זייער שטארק ליב געהאט, ביז זיי האבן נישט געקענט לעבן איינער אן דעם צווייטן.

אינמאל איז איין אינגל געווארן קראנק ל"ע, און זיין חבר איז געווארן זייער פארווייטאגט. האט ער געפרעגט: "וואס קען איך טון מיין חבר זאל ווערן געזונט?", האט מען אים געענטפערט: "זאג תהלים!"

ער האט טאקע אנגעהויבן זאגן תהלים מיט תמימות, יעדעס מאל ווען ער האט שוין געזאגט אפאר קאפיטלעך, האט ער געפרעגט פון זיין חבר: "דו פילסט שוין בעסער?" אזוי האט ער געטון אפאר מאל.

ווען מען האט אים געזאגט: אז דער חבר איז נאכאלץ קראנק. האט ער ווידער געזאגט תהלים, ביז דער חבר האט געהאט א רפואה שלמה.

דאס האט דער רבי דערציילט, אונז צו לערנען די וועג פון דאווענען בתמימות. מיר דארפן דאווענען און מתפלל זיין בתמימות, און גלייבן אז יעדע תפלה איז ממתיק די דינים, ביז אלע דינים וועלן ווערן נמתק בשלמות.

ברוך שומר הבטחתו

זכרונות פון ר' חיים בייך רבנינון וצ"ל

דריטער קאפיטל

גענומען פון ספר אש תמיד תוקד

Panel 1 (Top Left): A snowy street scene with a clock tower. A man in a long coat and hat is walking. A speech bubble says: "איך האב אביסל פונ'א ס'איז גיין ערשטע פאל ארויסצופארן פון שטעטל, אזא לאנגע וועג אליין..."

Panel 2 (Top Right): A woman in a winter coat and hat stands with her hands clasped. A speech bubble says: "איך טראכט יא צו פארן א'י"ה; טראץ די שוועריגקייטן, מען דארף דאך פניעות פאר א גוטע זאך..."

Panel 3 (Middle): A train station interior with wooden benches. A man and a woman are sitting on a bench. A speech bubble says: "ביסט א 'שליח מצוה' בייך, ברענגסט דאך געלט צו דווקא ספרים, שטארק זיך! דער אויבערשטער איז אייביג מיט דיך..."

Panel 4 (Bottom Left): A library with bookshelves. A man and a woman are walking. A speech bubble says: "מצוה גדולה להיות בשמחה... בשמחה תמיד..."

Panel 5 (Bottom Right): A man and a woman are talking. A speech bubble says: "ש'לום עליכם! פון וואו קומט א איד?" Another speech bubble says: "אוסטערובא? הו הא אזא לאנגע וועג... קום אריין!" A third speech bubble says: "עליכם השלום! פון אוסטערובא קום איך!"

בחינה אויף ספורי מעשיות "הקדמה"

"די וואך אין די הקדמה וועטסו בעד"ה טרעפן וואו רבי נתן רעדט זייער אסאך פון קבלת התורה!"

- א. אויף וואס איז מרמז די בת מלך לויט ווי ר' נתן שרייבט אין די הקדמה?
- די שכניה און כנסת ישראל
  - תורה ומצוות
  - תפלה און תשובה
- ב. ווער נעמט ארויס די שכניה פון גלות?
- נאר די גרויסע צדיקים
  - נאר די תלמידי חכמים
  - יעדער איד מיט זיין עבודת השי"ת
- ג. מיט וואס נעמט מען ארויס די שכניה פון גלות?
- מיט סור מרע
  - מיט עשה טוב
  - ביידע תשובות ווערן ריכטיג
- ד. וויאזוי איז מרמז סדר פון בעל דבר איבערצורידן א מענטש?
- ער פארט אים, צוביסלעך צוביסלעך
  - ביז ער נאכט דורך
  - ער רעדט אים גלייך איין צו טוהן קעגן רצון השם חי"
  - ער צווינגט אים צו טוהן קעגן רצון ה'
- ה. וואס איז די עצה צו געראטעוועט ווערן פון דעם בע"ד?
- נישט זיך צו טענה'ן מיט אים
  - זיך פארנעמען די קאפ מיט תורה
  - אדער משא ומתן אדער שיתת חברים
  - ביידע תשובות ווערן ריכטיג
- ו. וואס דארף מען זיין כדי צו מנצח זיין דעם בע"ד?
- א גרויסע עושר
  - א גרויסע וותרן
  - א גרויסע עקשן אהן א שיעור
- ז. וואס געשעהט ווען מען איז זיך נישט מייאזיג און זוכט און מען זוכט?
- אז די מניעות ווערן גרינגער
  - אז די מניעות ווערן ביטל
  - אז די מניעות ווערן איבער געדרייט צו א הילף
- ח. וואס קען זיך יעדער איד ארויסנעמען פון די מעשה?
- רמזים
  - התעוררות נפלא
  - ביידע תשובות ווערן ריכטיג

- ט. וואס קען מען זיך לערנען פון די מעשה פון חכם ותם?
- אז דער עיקר תכלית איז צו גיין בתמימות
  - וואונדערליכע רמזים זיך צו שטארקן אין די וועגן פון תמימות
  - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- י. ווער קען זיך ארויס נעמען מוסר פון די מעשיות?
- נאר גרויסע צדיקים
  - נאר תלמידי חכמים
  - אפי' פראסטע מענטשן
- יא. ווען האט דער רבי געזאגט היינט האב איך געזאגט דריי זאכן אנדערשט פון דער וועלט?
- (עין חיי מוהר"ן אות כ"ה)
- פאר דער רבי האט געזאגט תורה ס'
  - נאך דער רבי האט געזאגט תורה ס'
  - נאך דער רבי האט געזאגט תורה רפ"ב
- יב. וואס איז די ערשטע זאך וואס דער רבי האט געזאגט אנדערשט פון דער וועלט?
- (עין חיי מוהר"ן אות כ"ה)
- די וועלט זאגט אז מעשיות העלפט אויף
  - די וועלט זאגט אז מעשיות וועקט אויף און איך זאג אז ס'העלפט איינשלאפן
  - די וועלט זאגט אז מעשיות העלפט איינשלאפן און איך זאג אז נישט
- יג. וואס איז די דריטע זאך וואס דער רבי האט געזאגט אנדערשט פון דער וועלט?
- (עין חיי מוהר"ן אות כ"ה)
- די וועלט זאגט אז א גרויסער אמתער צדיק דארף נישט האבן אסאך געלד און און איך זאג אז ער דארף האבן כל הון דעלמא
  - די וועלט זאגט אז א גרויסער אמתער צדיק דארף האבן אסאך געלד און איך זאג אז ער דארף נישט האבן אסאך געלד

ווייל די מעשיות האבן א גרויסן כח אויף צו וועקן אלע מענטשן פון דעם שלאף אז מ'זאל ח"ו נישט פארשלאפן זיינע יארו אומזיסט - מיט פיל הצלחה

צו ענטפערן די בחינות און אריינגיין אינעם גורל, אינעם גורל, 02-5-3333-72 646-518-1095 צו הערן דער געווינער דריק נומער 4 צו מנדב זיין פארן גליין 058-323-3287 L3233287@gmail.com נתנדב לע"נ הרה"ר ר' מרדכי ב"ר מנחם הירש ע"ה. לאה בת ר' אפרים פישל

דער ריינער קוואל

אָפּער בּרודער זיך נאַמץ! אזוי ווי חז"ל זאָגן האָף צום פּאַשעפּער, אויב חס וְחֲלִילָה דײַן תּפִּלָּה איז נאַכנישט אַנגענומען, חזור וְקוּהּ וְכוּ לעולם - האָף און בּענק נאַכאַמאָל, ביז דער אויבּערשטער וועט אַראַפּקוקן און דיר העלפּן.

די זאך זאָגט דער רבי דאָרף מען חזר'ן טויזנטער מאל זיך צו האַלטן פּעלן פּעסט, כי לא יטש ה' את עמו וְנִחַלְתּוּ לא יעזוב! (מתוך ק"א תניינא)

דער אויבּערשטער זאל העלפּן אַז מיר זאלן פּאַקומען די תּוֹרָה פון דאָסגײ, מיט אַ חשק און פּרִישְׁקִיט זיך שְׂטאַרקן מיט די שְׁעוּרִים און לערנען די תּוֹרָה מיט די עצות וואָס דער רבי האָט אונז געגעבן מיט זיין גרויס רחמנות, אזוי אויף זיך שְׂטאַרקן מיט זאָגן תּהֲלִים און מיר זאלן שוין זוכה זיין צו די גאָולה השְׁלֵמָה בב"א.

זאל זיין וואָס זאל נאָר זיין וועט מען זיךער געווינען די מלחמה, אַשְׁרֵי לוֹ! אזוי האָבן מיר פּאַרשטאַנען פון הייליגן רבי'נס רייד.

עס זענען טאַקע דאָ אַסאַך גוטע עצות אין רבי'נס ספּרִים וויאָזוי נאָנט צו ווערן צום אויבּערשטן, אָפּער רוב מאל זענען די עצות אַלײַן זייער שווער מקיים צו זיין, דערפּאַר איז דער עיקר די תּפִּלוֹת און בּקִשׁוֹת צו רעדן צום אויבּערשטן וואָסערע דבור עס קומט נאָר אַרויס, אָפּילו אַיך בײַן נאָך זייער ווייט וועל אַיך ווייטער שרייען און זיך בעטן ביים אים, און צום סוף וועט דער פּאַשעפּער זיךער ענטפּערן און מיר ברענגען צום אַמֶת בְּלֵי ספּק,